

Ramsvikslandet

J F M A M J J A S O N D

Grosshamn en stormig decemberdag.

Ramsvikslandet är ett stycke karg Bohusnatur i yttersta havsbandet. Större delen av området består av granitklippor med sparsam krypvegetation i skrevor och andra skyddade lägen. Vid Haby bukt finns betade strandängar och i den östra delen lummiga dungar med högstammiga träd. Ramsvikslandet är skilt från fastlandet genom Sotekanalen, byggd 1935, men lätt tillgängligt via en bro. Till skillnad från de flesta mer sydliga havsfågellokalerna ligger Ramsvikslandet direkt vid Skagerrak, och närheten till Nordsjön erbjuder spännande havsfågelobservationer under en stor del av året, också vid måttliga vindstyrkor. Höst och vår rastar dessutom trötta småfåglar i buskar och snår.

ÅRSTIDERNA

HÖST. Nordliga vadare på väg mot vinterkvarteren rastar i mindre antal i augusti, till exempel brushane, myrspov, grönbena, svartsnäppa och kärrsnäppa, fåtaligt även sandlöpore, mosnäppa, kustsnäppa och spovsnäppa. Myrsnäppa är anträffad i augusti och talrikast brukar ljungpiparen vara. Även om några större antal sällan är inblandade finns ofta en fin artblandning. Ännu långt in i september kan ungfåglar av de flesta arterna förekomma.

Ramsvikslandet är en fin lokal för sträckande havsfågel och bäst vid vindar från sydväst och väst. Kustlabben är regelbunden ännu i

augusti men minskar efter hand och observeras sällan efter början av oktober medan havssula, stormfågel och storlabb då och då ses från och med augusti och hösten igen. Närmare 20 storlabbar har rapporterats i slutet av augusti, men det är exceptionellt. Grålira passerar mest i september–november, och från och med oktober är tretåiga måsen ofta den talrikaste arten.

Av de vanliga alkorna förekommer sillgrissla från början av september och tordmule främst från slutet av månaden. Några lunnefåglar brukar bokföras varje höst, de flesta från mitten av september till slutet av november (den sista häckningen i Sverige genomfördes för övrigt just på Soteskär 1968). Alkekung brukar pipa förbi från slutet av oktober till början av december – i starkt

RAMSVIKSLANDET

skiftande antal, men över 500 har någon gång rapporterats i november.

Smålom och speciellt storlom ses egentligen under hela året, men talrikast från oktober och framåt, och det gäller även de sällsynta islommarna. Också toppskarv observeras hela hösten, och 10 ex. eller mer är inte ovanligt, speciellt under senhösten.

Sydsträckande flockar av spetsbergsgås förekommer, främst i september–oktober, ofta i samband med frisk västvind. Diverse änder, framför allt dykänder, passerar också under hösten, men förutom ejder och sjöorre sällan i några större antal.

Skärpiplärka ses hela hösten, varfågel från slutet av september samt vinterhämling och

gråsiska främst i oktober–november. Pilgrimsfalk rapporteras ibland under höst och vinter medan de flesta stenfalkarna, tornfalkarna och blå kärrhökarna observeras från slutet av augusti till början av oktober.

VINTER. Även under vintern observeras åtskilliga havs- och sjöfåglar. Exempelvis stor- och smålom ses hela vintern, rastande eller sträckande. Ejder, sjöorre och andra dykänder förekommer också, fåtaligt även alfågel. Fiskande alkor observeras regel-

Hitta dit

Ramsvikslandet ligger längs kusten i centrala Bohuslän. Från E6:an: följ skylt mot Lysekil (väg 162) cirka 35 km norr om Uddevalla. Sväng efter 5 km höger mot Kungshamn (väg 171) och efter ytterligare 15 km vänster i en rondell mot Kungshamn/Smögen (väg 174).

Efter 1,5 km kommer en mindre vägs skyltad "Ramsvik" åt höger, som efter 1 km leder över bron över Sotekanalen. Omedelbart efter bron leder väg 882 åt höger mot Grosshamn och Tångevik, medan väg 885 åt vänster leder till Haby bukt.

bundet, såväl tordmule som sill- och tobisgrissla, vissa vintrar också alkekung. Även rastande eller fiskande toppskarvar finns vintern igenom.

I december finns dagssiffror på över 1 000 tretåiga måsar som kan vara talrika ännu långt in i januari.

Födosökande skärnsnappar ses under vinterhalvåret, från december till början av april, inte sällan i flockar på 10 ex. eller mer. Skärpiplärkan är vanlig hela vintern, och gråsiska observeras då och då.

Alkekung, rastar under senhöst och vinter.

VÅR. Under våren förekommer sjöorre, ejder och gravand i vattnen runt Ramsvikslandet, och toppskarv ses regelbundet. Tobisgrisslan är den alka man oftast observerar.

Snösparven är fåtalig under vintern, men observationerna ökar i slutet av februari och i mars. Berglärkan är nästan årlig i mars–april.

Sjungande gransångare signalerar att det är vår, och milda aprildagar med sydvästvind kan åtskilliga stenskvättor rasta i de öppna markerna. Småflockar av våra vanliga trastar ses här och där, och från mitten av april till början av maj brukar även flera ringtrastar observeras, de flesta år också någon blåhake i maj, då även näktergalen sjunger. Skärpiplärka är rätt vanlig längs klippstränderna hela våren, och ängsbiplärka förekommer också.

SOMMAR. Tobisgrisslan häckar på Soteskär och ses dagligen runt Ramsvikslandet. Även

kustlabb häckar i området och observeras då och då från april, med allt fler fynd från och med juli.

Törnsångaren är vanlig, och även skärpiplärka, ängsbiplärka, stenskvätta och törnskata häckar. Bland häckande arter kan också nämnas större strandpipare, rödbena och gravand.

Mindre liran är i stort sett årlig och har setts i juni även om de flesta observationerna görs under perioden juli–september.

Toppskarv anträffas även under sommaren, och från en lägstanivå i juni ökar antalen stadigt från och med juli.

I juli dyker de första sydvändande kärrsnäpporna, kustpiparna, myrspovarna, glutt-snäpporna och andra vadare upp, och snart är hösten igång på allvar.

TILLFÄLLIGT. Bland tillfälligt rapporterade fåglar kan nämnas ljusbukig prutgås, rödhuvad dykand, praktejder, alförrädare, vitnackad svärta, fjällripa, svartnäbbad islom, vitnäbbad islom, gulnäbbad lira, större lira, stormsvala, klykstjärtad stormsvala, silkeshäger, brun glada, aftonfalk, jaktfalk, fjällpipare, sibirisk tundrapipare, tuvsnäppa, brednäbbad simsnäppa, bredstjärtad labb, fjälllabb, tärnmås, vittrut, ismås, spetsbergsgrißla, härfågel, tretåig hackspett, större pipplärka, vattenpipplärka, svarthakad buskskvätta, vitgumpad buskskvätta, trast-sångare, lundsångare, kungsfågelsångare, taigasångare, brandkronad kungsfågel, svartpannad törnskata, ökenvarfågel och rosenstare.

LOKALERNA

GROSSHAMN. Bra plats med möjlighet att finna lä för havsfågelskådning, även tillgänglig för rullstolsbundna. I bukten ses fiskande lommar och alkor regelbundet. Vadare rastar gärna vid områdets polär.

Från bron över Sotekanalerna kör man 2 km mot norr och svänger vänster mitt för Ramsviks Övergård. Efter drygt 1 km finns en rymlig P-plats vid vägbom. Promenad 500 m på lättgången väg till Grosshamn.

KÄLLESTEN. Vindskydd med möjlighet till havsfågelskådning. Nås från P-plats vid Fykan. Sista delen av vandringen går över stenblock och klippor och kan vara besvärlig.

HABY BUKT. Grund bukt där fiskande dykänder, lommar, doppingar, skarvar och alkor ofta håller till. Vadare rastar på tångbankarna i de små vikarna, inte minst vid frisk västvind. Ljungpipare, ringtrastar, pipplärkor etc. födosöker gärna på de flacka strandängarna. Fint område och ofta den naturliga utgångspunkten såvida man inte är inställd på havsfågelskådning. Perfekt alla årstider för en stilla picknick. Från bron över Sotekanalerna kör man drygt 1 km mot söder till rymlig parkeringsplats.

En promenad ut till **Sote huvud** ger möjligheter till fina fågelobservationer av olika slag och härlig kontakt med havsbandet – men där ute är för svårt att hitta lä för att passa när det stormar.

Långetången är ett sankt område där man ofta ser pipplärkor eller beckasiner och andra vadare.

HÄLLINGEDALEN. Djup dalgång som skär in i berget från en skyddad vik med sankar ängar i Haby bukt. Frodig miljö med snår och högre träd som passar för diverse småtrastar, trastar, sångare och flugsnappare. Ringtrast har rapporterats flera gånger.

RAMSVIKS FJORD, RAMSVIKSKILEN.

Bra för fiskande alkor, lommar, doppingar och ånder. Fin överblick från Ramsviks camping och P-platsen i **Tångevik**.

Längs stranden mot Tångeviks fyr kan man hitta hyggligt lä och på nära håll studera alkor, lommar och tretåiga måsar som blåst in i Ramsviks fjord och flyger ut igen genom Södra Grötösundet.

Skärnsnäppa, regelbunden under midvintern.

FÅGLARNA

Sträckande havsfåglar. Grosshamn är den lämpligaste platsen att följa sträcket av sulor, stormfåglar, liror, tretåiga måsar, labbar etc. Ett alternativ är Källestén.

Lommar och alkor. Grosshamn och Källestén är bästa lokalerna för sträckande fåglar, men även vid Tångevik kommer de fint när de blåst in i Ramsviks fjord och är på väg ut till havs igen. Fiskande fåglar förekommer snart sagt var som helst, och lätt tillgängliga platser är Haby bukt, Grosshamn, Ramsviks fjord och Ramsvikskilen.

Skärpiplärka, juni. Vanlig hela året.

Islommar. Sträckande fåglar vid Grosshamn, fiskande fåglar ibland i Haby bukt.

Toppskarv. Fiskande fåglar i Haby bukt eller utanför Sote Bonde. Sitter ofta på Stövelskär och vilar.

Vadare. Födosökande vadare framför allt i Haby bukt och polarna innanför Grosshamn. Gäller även dvärgbeckasin, årlig under senhösten, samt skärnsnäppa.

Berglärka. Fåtalig under vinterhalvåret, de flesta vid Haby bukt. Nästan årlig.

Skärpiplärka. Lätt att hitta hela året till exempel kring Haby bukt eller vid Grosshamn.

Ringtrast. Ses mest på betesmarker eller andra öppna gräsytor som Haby bukt, Grosshamn, Fykan och Hällingedalen.

Snösparv. Haby bukt och Grosshamn.